

cházetí pouze z toho, co strany uvedly v první stolici, ježto k tomu, co bylo nově předneseno v řízení opravném, dle zásad platného civilního řádu soudního nelze míti zření. Žalobkyně v žalobě tvrdila, že žalované těžařstvo odkrylo výtokovou rouru v rybníku, odvedlo vodu z rybníku do potoka (ježž zahradilo a z něhož odvedlo všechnu vodu do svého vlastního rybníku), a když žalobkyně zase uzavřela výtokovou rouru, opět ji otevřelo, a navrhla, by bylo uznáno, že žalovanému těžařstvu nepřísluší právo, bráti vodu z rybníku, že jest povinno, zanechat každého dalšího brání vody a ihned uzavřít výtokovou rouru. Žalovaná strana proti tomu namítala: a) že má od příslušného politického úřadu povolení, bráti vodu z potoku, b) že, jsouc vlastníci sousedních pozemků, vykonávala právo, bráti vodu z rybníku pro svůj podnik na základě povolení dřívějšího vlastníka, městské obce v L. po 12 let a že také nynější vlastnice to dovolila. Povolení politického úřadu, jehož žalované těžařstvo se dovolává, týká se tedy dle jeho vlastního přednesu nikoli vody rybníční, nýbrž veřejného potoku, jak patrně též z rozhodnutí okresního hejtmanství ze dne 28. října 1909. Otázka, zda je žalovaná strana oprávněna, bráti vodu z potoku, nemá však nic společného s otázkou, o kterou v tomto sporu jde, totiž s otázkou, zda přísluší žalovanému těžařstvu právo, bráti vodu z rybníku a rušiti zařízení rybníční. Rekursní soud se patrně mylí, předpokládaje, že jde o užívání, povolené žalovanému těžařstvu dotčeným rozhodnutím politického úřadu, a z toho dovozuje, že také jen tento úřad jest povolán rozhodovati o právu k tomuto užívání. Pokud se tkne námítky, uvedené pod b), tvrdí žalovaná strana zřejmě právo k vodě v rybníku, příslušející jí na základě titulu soukromoprávního (povolení vlastníka), ne však oprávnění vodní ve smyslu vodního zákona. Nejde tudíž o záležitost, vztahující se k užívání nebo svádění vody dle zákona vodního; žaloba jest žalobou zápůrčí po rozumu § 523 obč. zák., již se žalobkyně domáhá toho, by uznána byla volnost jejího soukromého vlastnictví a nepřipustnost zasahování žalované strany do něho. Proto nemá tu místa ustanovení § 75 zemského zákona vodního. Jeť v literatuře a judikatuře uznáváno, že ustanovení to nevylučuje nadobro příslušnosti soudní ve věcech, které se týkají vod, nýbrž že přikazuje správním úřadům právě jen ty záležitosti, jež se vztahují k užívání a svádění vod nebo bránění vodě dle zákona vodního. Domnívá-li se žalované těžařstvo, že mu žalobkyně jako majitelka rybníku způsobem, odporujícím předpisům vodního zákona, překáží v užívání vody veřejného potoka, po případě, že se žalobkyně v tom směru dopouští jednání, trestného dle vodního zákona, jest mu zůstaveno, by se domáhálo odpomoci u příslušných úřadů správních; pro záležitost, která jest předmětem tohoto sporu, pořad práva vyloučen není.

Čís. 1866.

Výroku rozhodčího soudu, zřízeného podle spolkového zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák., pokud týče se majetkoprávního sporu ze spolkového poměru, lze odporovati pro neplatnost žalobou na řádném soudě.

(Rozh. ze dne 26. září 1922, R I 1148/22.)

Žalobě, by prohlášen byl rozhodčí výrok soudu zřízeného, dle spolkového zákona za neplatný, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkav pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Prvý soudce vyhověl žalobě a prohlásil výrok rozhodčího soudu ze dne 28. prosince 1921 za neplatný jedině z toho důvodu, že podle § 599 odstavec druhý c. ř. s. rozhodčí soudy podle zákona ze dne 15. listopadu 1867 čís. 134 ř. zák. k odklizení sporů z poměru spolkového zřízené nejsou podrobeny ustanovením oddílu 4. části šesté c. ř. s. (§§ 577—599 c. ř. s.), z čehož usoudil, že neplatí pro daný případ ani předpisy §§ 594 a 596 c. ř. s. a proto napadený rozhodčí výrok jest neplatný. Leč tento důvod k rozhodnutí dle žaloby a k prohlášení rozhodčího výroku za neplatný ještě nestačí. Z ustanovení § 599 čís. 2 c. ř. s. nelze dovozovati, že žádný výrok rozhodčího soudu, zřízeného podle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák. ve stanovách spolkových, nemá pro strany právního účinku a jest o sobě neplatným. Onomu ustanovení rozuměti jest jen tak, že o takovýchto rozhodčích soudech neplatí ustanovení c. ř. s. (oddílu IV. c. ř. s.), a že rozhodna jsou ustanovení stanov. Dlužno při tom uvážiti, že spolkový zákon v § 4 lit. g) nařizuje, že stanovy spolkové musí obsahovati ustanovení o tom, jakým způsobem mají býti řešeny spory z poměru spolkového. Působnost rozhodčích soudů spolkových zákon ten tedy nejen uznává, nýbrž zřízení jich předpisuje. Byly-li tedy soudy takové řádně podle stanov, které podrobeny jsou přezkoumání orgány státní správy, ustaveny, nelze důvodně tvrditi, že výroky, jimi vydané jsou neplatny a beze všeho právního účinku. Civilní řád soudní neobsahuje nikde ustanovení, které by poskytovalo opory pro mínění, že výroky rozhodčích soudů spolkových neuznává, nýbrž ustanovuje jen v § 599 odstavec druhý, že se na ně nevztahují ustanovení oddílu VI. o smlouvě o rozhodčím, o řízení před rozhodčími a o neplatnosti výroku rozhodčího. Platnosti výroků takových tedy nevylučuje. Ovšem soud odvolací nemůže sdíleti názor, že řádné soudy nemají nad výroky rozhodčích soudu kontroly, a že soudy rozhodčí nemusí bráti zřetele ani na nejprimitivnější zásady řádného řízení. Nelze ovšem nastoupiti žalobou ve smyslu § 596 c. ř. s., ježto podle § 599 odstavec druhý c. ř. s. ustanovení toho použití nelze, ale žalobou určovací (§ 228 c. ř. s.). A tu ovšem soud, který po případě musel by propůjčiti svou moc k tomu, by splnění rozhodčího výroku exekučně vymohl, nemohl by se ve sporu o neplatnost jeho obmeziti jen na ryze formální přezkoumání platnosti výroku, nýbrž musil by přezkoumati také, nepřičí-li se zákonnému zákazu nebo dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Tak na př. porušení jedné z nejprimitivnějších zásad řízení, by poskytnuta byla možnost slyšení druhé strany, bylo by zajisté proti dobrým mravům (srov. § 595 čís. 2 c. ř. s., § 81 čís. 1 ex. ř.) a kdyby taková vada v řízení před rozhodčím byla prokázána, bylo by to zajisté důvodem, aby výrok jeho byl prohlášen neplatným, neboť nebylo by lze srovnati s pojmem spravedlnosti, by takovému výroku propůjčena byla soudem jako orgánem státní justiční svrchovanosti moc vykonatelnosti a obsah jeho byl jí vynucován. V tomto případě tvrdila žalující strana všeobecně v žalobě, že rozhodčí výrok, o který tu jde, »nemá ve skutečnosti před zákonem platnosti a nemůže býti exekučním titulem«. Soud první stolice nepustil se do rozboru otázky platnosti vý-

roku s jiného hlediska než § 599 čís. 2 c. ř. s. a nezkoumal dále okolnosti, které by byly po případě s to, by odůvodnily neplatnost výroku, zejména nestal-li se v rámci stanov a nebyly-li zachovány předpisy případného řádu rozhodčího soudu, a nevyčerpal tak úplně látky procesní.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Vývody rekursu jsou jen polemikou s rozhodnutím dovolacího soudu ze dne 16. května 1922 R I 482/22-2 (čís. sb. 1668), jemuž se odvolací soud ve svém usnesení přiklonil. Vývody těmito nebyl však názor odvolacího soudu nikterak vyvrácen a poukazuje se proto na odůvodnění k napadenému usnesení připojené. Správné jest, že civilní řád soudní o rozhodčích soudech zřízených dle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. z. k urovnání sporů z poměru spolkového mluví jen v odstavci druhém § 599 c. ř. s. a stanoví, že nejsou ustanovením IV. dílu civ. řádu soudního podrobeny, nelze však z toho dovozovati, že jest výrokům jich takto zřejmě uznání vykonatelnosti odepřeno. Ovšem nemůže býti o tom sporu, že všechny výroky takového rozhodčího soudu nelze soudně vykonati, nýbrž jen takové, pokud se dle stanov podrobují členové ve svých majetkoprávních sporech, z poměru spolkového plynoucích, výroku těchto rozhodčích soudů. Přes to však, že IV. oddíl c. ř. s. se na tyto rozhodčí soudy nevztahuje, nemůže býti řádným soudům právě v těchto případech odepřeno oprávnění, aby sporem nerozhodovaly o tom, zda jsou jejich výroky právně účinny čili nic, zda jsou tedy dle směrodatných stanov platny. Že při tom mohou býti uplatňovány i jiné důvody neplatnosti — zejména dle § 879 obč. zák. — netřeba dokládati. Také v tomto případě jde o výrok rozhodčího soudu dle spolkového zákona, v kterémž stěžovatel žalobou se domáhá výroku o jeho neplatnosti. Jelikož pak dle řečeného nelze tomuto výroku už dle § 599 odstavec druhý c. ř. s. odepřítí platnosti, právem odvolací soud rozsudek první stolice zrušil a uložil jí, aby dále jednala a znovu rozhodla.

Čís. 1867.

Ustanovení § 331 ex. ř. jest použiti i při exekuci na podniky ve smyslu § 341 a násl. ex. ř.

(Rozh. ze dne 26. září 1922, R I 1164/22.)

Soud první stolice povolil vymáhajícímu věřiteli pro peněžitou pohledávku exekuci vnučenou správou papírny dlužníků. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuce podle §§ 330, 345 ex. ř. vyžaduje: 1. aby právo, o které jde, bylo dle § 331 ex. ř. zabaveno, a na povinného vydán byl příkaz dle § 331 ex. ř. 2. Zpeněžení, jímž dle § 341 ex. ř. jest také vnučená správa, má dle § 331 odstavec druhý ex. ř. předcházeti výslech účastníků, tam uvedených. Soud první stolice těchto předpisů nedbal. Povolil bez výslechu (§ 331 odstavec druhý) a bez zabavení přímo vnučenou správou do konce samostatně, ač o vnučené správě na továrenské podniky dle § 334 odstavec druhý ex. ř. platí předpis § 103